

IV

(Informácie)

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

EURÓPSKA KOMISIA

Pokyny

Otázky a odpovede: prijatie aktualizácie nariadenia o blokovani

(2018/C 277 I/03)

Poznámka: Komisia toto usmernenie podľa potreby preskúma a zaktualizuje, aj vtedy, keď sa objavia nové otázky.

7. augusta delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/1100 ⁽¹⁾ nadobudlo účinnosť. Týmto delegovaným nariadením sa zmenila príloha k nariadeniu Rady (ES) č. 2271/96 z 22. novembra 1996 o ochrane pred účinkami uplatňovania právnych predpisov prijatých treťou krajinou mimo jej územia a pred účinkami opatrení na nich založených alebo z nich vyplývajúcich ⁽²⁾ (ďalej len „nariadenie o blokovani“).

Nariadenie v znení zmien sa uplatňuje okamžite na hospodárske subjekty a vykonávajú a uplatňujú ho vnútroštátne orgány a súdy.

Cieľom nariadenia o blokovani je chrániť vytvorený právny poriadok, záujmy Únie a záujmy fyzických a právnických osôb vykonávajúcich práva podľa Zmluvy o fungovaní Európskej únie pred nezákonným účinkom extrateritoriálneho uplatňovania takýchto právnych predpisov.

Cieľom tohto dokumentu je poskytnúť usmernenia o uplatňovaní určitých ustanovení nariadenia o blokovani. Netýka sa všetkých ustanovení právneho aktu úplným spôsobom ani nevytvára žiadne nové pravidlá. Závazný je len právny text nariadenia o blokovani uverejnený v Úradnom vestníku.

Komisia dohliada na uplatňovanie práva Únie pod kontrolou Súdneho dvora Európskej únie. Podľa zmlúv môže poskytovať právne záväzný výklad aktov inštitúcií Únie iba Súdny dvor Európskej únie.

ODDIEL 1: VŠEOBECNE

1. Čo je nariadenie o blokovani?

Európska únia zaviedla nariadenie o blokovani v roku 1996 v reakcii na právne predpisy o extrateritoriálnych účinkoch sankcií Spojených štátov amerických (USA) týkajúcich sa Kuby, Iránu a Líbye. Predstavuje významný krok zjednotenej EÚ proti nezákonným účinkom extrateritoriálnych právnych predpisov tretích krajín.

Cieľom nariadenia o blokovani je vyrovnávanie nezákonných účinkov extrateritoriálnych sankcií tretích krajín na fyzické alebo právnické osoby uvedené v jeho článku 11 (ďalej len „hospodárske subjekty EÚ“). Jeho hlavným účelom je teda ochrana hospodárskych subjektov EÚ, ktoré sa venujú legálnemu medzinárodnému obchodu a/alebo prenosu kapitálu a súvisiacim obchodným činnostiam s tretími krajinami podľa právnych predpisov EÚ.

Nariadenie o blokovani sa uplatňuje vzhľadom na právne predpisy s extrateritoriálnym účinkom, ktoré sú uvedené v jeho prílohe (ďalej len „zoznam právnych predpisov s extrateritoriálnym účinkom“) a ktoré v súčasnosti pozostávajú z opatrení USA týkajúcich sa Kuby a Iránu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 199 I, 7.8.2018, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 309, 29.11.1996, s. 1.

Základnou zásadou nariadenia o blokovaní je, že hospodárske subjekty EÚ sa nesmú riadiť zoznamom právnych predpisov s extrateritoriálnym účinkom ani žiadnym rozhodnutím, uznesením či výrokom na základe nich za predpokladu, že EÚ neuznáva ich uplatňovanie/účinkov na hospodárske subjekty EÚ (článok 5 ods. 1).

V nariadení o blokovaní sa stanovuje aj to, že hospodárske subjekty EÚ musia informovať Európsku komisiu do 30 dní o akejkoľvek udalosti, ktorá vyplýva z uvedených právnych predpisov s extrateritoriálnym účinkom alebo krokoch postavených na nich alebo z nich vyplývajúcich, ktoré ovplyvňujú ich hospodárske alebo finančné záujmy priamo i nepriamo (článok 2 ods. 1). Môžu tak urobiť buď priamo⁽¹⁾ alebo prostredníctvom príslušných orgánov členských štátov. Európska komisia o získaných informáciách upovedomí príslušné orgány členského štátu, v ktorom je hospodársky subjekt poskytujúci informácie rezidentom, alebo v ktorom je zaregistrovaný (článok 2 ods. 3).

Pokiaľ ide o právnické osoby, táto povinnosť sa vzťahuje na riaditeľov, vedúcich pracovníkov a iné osoby s riadiacimi úlohami.

2. Na koho sa nariadenie o blokovaní vzťahuje?

V článku 11 nariadenia o blokovaní sa stanovuje, že sa nariadenie vzťahuje na subjekty, ktoré Komisia v tomto dokumente označuje ako „hospodárske subjekty EÚ“, a to konkrétne:

1. akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá má bydlisko v Únii a je štátnym príslušníkom členského štátu,
2. akúkoľvek právnickú osobu zriadenú v Únii,
3. akéhokoľvek štátneho príslušníka členského štátu usadeného mimo Únie a akúkoľvek spoločnosť námornej dopravy usadenú mimo Únie a kontrolovanú štátnymi príslušníkmi členského štátu, ak sú jej plavidlá zaregistrované v danom členskom štáte v súlade s jeho právnymi predpismi⁽²⁾,
4. akúkoľvek inú fyzickú osobu, ktorá má bydlisko v Únii, pokiaľ sa táto osoba nenachádza v krajine, ktorej je štátnym príslušníkom,
5. akúkoľvek inú fyzickú osobu v rámci Únie, vrátane jej teritoriálnych vôd a vzdušného priestoru a v akomkoľvek lietadle alebo v akomkoľvek plavidle pod súdnou právomocou alebo kontrolou členského štátu, pôsobiacu v rámci profesionálnej činnosti.

Postaveniu pobočiek a dcérskych spoločností je venovaná otázka č. 21.

3. Odkedy sa nariadenie o blokovaní uplatňuje?

Aktualizované nariadenie o blokovaní sa uplatňuje na všetky vyššie vymedzené hospodárske subjekty EÚ odo dňa nadobudnutia jeho účinnosti, t. j. od 7. augusta 2018. V prípade zmluvných záväzkov sa uplatňuje bez ohľadu na to, či boli prijaté pred uvedeným dátumom nadobudnutia účinnosti aktualizovaného nariadenia o blokovaní.

4. Ako nariadenie o blokovaní chráni hospodárske subjekty EÚ?

Nariadenie o blokovaní:

- **Ruší účinok všetkých zahraničných rozhodnutí v EÚ vrátane rozsudkov súdov alebo arbitrážnych výrokov založených na zozname právnych predpisov s extrateritoriálnym účinkom alebo zákonov a ustanovení prijatých na základe nich (článok 4).**

To znamená, že EÚ neuzná žiadne rozhodnutie orgánu tretej krajiny, či už správnej, súdnej, arbitrážnej alebo akejkoľvek inej povahy, a na základe ustanovení uvedených v prílohe k nariadeniu o blokovaní alebo aktov, ktorými sa rozširujú alebo vykonávajú tieto ustanovenia. Podobne sa v EÚ nevykonáva žiadne rozhodnutie, ktorým sa napríklad vyžaduje zadržanie alebo presadzovanie akejkoľvek hospodárskej sankcie proti hospodárskemu subjektu EÚ na základe vyššie uvedených aktov. Toto ochraňuje hospodárske subjekty EÚ pred účinkami týchto rozhodnutí v Únii.

Nariadenie o blokovaní uplatňujú a vykonávajú vnútroštátne orgány vrátane vnútroštátnych jurisdikcií a arbitrov a predovšetkým zabezpečujú plné dodržiavanie uvedenej povinnosti, ktorá z neho priamo vyplýva.

⁽¹⁾ E-mailom na: relex-sanctions@ec.europa.eu

⁽²⁾ Článok 1 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 4055/86 z 22. decembra 1986, ktorým sa uplatňuje zásada slobody poskytovania služieb na námornú dopravu medzi členskými štátmi a medzi členskými štátmi a tretími krajinami (Ú. v. ES L 353, 17.12.1990, s. 16).

- **Umožňuje hospodárskym subjektom EÚ získať náhradu škôd vyplývajúcich z uplatňovania zoznamu právnych predpisov s extrateritoriálnym účinkom od fyzickej alebo právnickej osoby, alebo subjektov, ktoré ich spôsobili (článok 6).**

To znamená, že hospodárske subjekty EÚ sú zákonne oprávnené požadovať odškodnenie za straty, ktoré utrpeli, od kohokoľvek, kto ich spôsobil. Ďalšie informácie o tejto možnosti sa nachádzajú v otázkach 12 až 15.

- **Umožňuje hospodárskym subjektom EÚ žiadať o oprávnenie na dodržiavanie vymenovaných právnych predpisov s extrateritoriálnym účinkom, ak by nedodržanie spôsobilo vážne poškodenie ich záujmov alebo záujmov EÚ (článok 5 ods. 2).**

To znamená, že za osobitných a riadne odôvodnených okolností môže Komisia v rámci výnimky z tohto pravidla povoliť hospodárskym subjektom EÚ, aby konali v súlade s vymenovanými extrateritoriálnymi právnymi predpismi. Ďalšie informácie o tejto možnosti sa nachádzajú v otázkach 16 až 20.

5. Ukladá sa nariadením o blokovani hospodárskym subjektom EÚ povinnosť obchodovať s Iránom alebo Kubou? Aký postoj by mali zaujať medzi zoznamom právnych predpisov s extrateritoriálnym účinkom a nariadením o blokovaní?

Hospodárske subjekty EÚ môžu slobodne podnikáť tak, ako považujú za vhodné, v súlade s právnymi predpismi EÚ a uplatniteľnými vnútroštátnymi právnymi predpismi. To znamená, že sa môžu na základe vlastného posúdenia hospodárskej situácie slobodne rozhodnúť, či začnú v Iráne alebo na Kube pracovať, či budú pokračovať v podnikateľských aktivitách, alebo takéto aktivity ukončia, ako aj o tom, či budú pôsobiť v danom hospodárskom odvetví. Práve to je účelom nariadenia o blokovaní – zabezpečiť, aby takéto obchodné rozhodnutia zostali slobodné, t. j. aby neboli hospodárskym subjektom EÚ vnucované vymenovanými extrateritoriálnymi právnymi predpismi, ktoré sa v právnych predpisoch Únie nepovažujú za uplatniteľné na ne.

6. Prečo sa nariadenie o blokovaní aktualizuje?

Aktualizáciu spustilo jednostranné rozhodnutie USA z 8. mája 2018 o opätovnom uložení extrateritoriálnych sankcií proti Iránu spolu s ich odstúpením od spoločného komplexného akčného plánu (JCPOA), ktorý v roku 2015 na jednej strane podpísal Irán a na druhej strane Čína, Francúzsko, Rusko, Spojené kráľovstvo, Nemecko, USA a Európska únia. Zrušenie určitých sankcií súvisiacich s Iránom je základnou zložkou dohody. Opätovné uloženie extrateritoriálnych amerických sankcií by potenciálne mohlo ovplyvniť hospodárske subjekty EÚ pri legitímnom obchodovaní s Iránom. Tieto právne predpisy budú opätovne zavedené od 7. augusta 2018 a 5. novembra 2018.

7. Čo sa v nariadení o blokovaní mení?

Európska komisia aktualizovala prílohu k nariadeniu o blokovaní na rozšírenie rozsahu pôsobnosti zoznamu právnych predpisov s extrateritoriálnym účinkom, na ktorý sa uplatňujú ochranné opatrenia v nariadení o blokovaní. Príloha teraz zahŕňa extrateritoriálne sankcie USA, ktoré Spojené štáty americké zrušili alebo od ktorých upustili v dôsledku JCPOA, a ktoré boli alebo budú opätovne zavedené. Treba poznamenať, že to zahŕňa aj opatrenia, ktoré sú na nich založené, alebo z nich vyplývajú.

Konkrétne je možné zoznam právnych predpisov s extrateritoriálnym účinkom, ktoré sa dopĺňajú do prílohy, nájsť v zákonoch:

- „Iran Sanctions Act of 1996“⁽¹⁾;
- „Iran Freedom and Counter-Proliferation Act of 2012“;
- „National Defense Authorization Act for Fiscal Year 2012“;
- „Iran Threat Reduction and Syria Human Rights Act of 2012“; a
- „Iran Transactions and Sanctions Regulations“.

Ustanovenia vyššie uvedených zákonov s nezákonnými extrateritoriálnymi účinkami boli na uľahčenie odkazovania zhrnuté v prílohe. Na úplný prehľad je potrebné nahliadnúť do príslušných ustanovení.

⁽¹⁾ Tento zákon už tvorí súčasť prílohy od roku 1996. Teraz však príloha bude reflektovať jeho súčasný obsah v znení neskorších zmien.

8. Využívalo sa dosiaľ nariadenie o blokovani?

Od roku 1996 sa nariadenie o blokovani uplatňovalo najmä na extrateritoriálne sankcie USA týkajúce sa Kuby. V roku 1998 Európska únia a USA podpísali memorandum o porozumení, ktorým správa USA pozastavila uplatňovanie určitých ustanovení kubánskych extrateritoriálnych sankcií, „pokiaľ EÚ a ostatní spojenci budú pokračovať vo svojom stupňujúcom úsilí na podporu demokracie na Kube“.

9. Ako inak môže nariadenie o blokovani pomôcť hospodárskym subjektom EÚ?

Nariadenie o blokovani sa uplatňuje na všetky hospodárske subjekty EÚ bez ohľadu na ich veľkosť a oblasť, v ktorej pôsobia.

Okrem ochranných opatrení uvedených v otázke č. 4 je nariadenie o blokovani takisto užitočné ako nástroj na identifikáciu extrateritoriálnych účinkov právnych predpisov tretích krajín a ich hlavných ustanovení, ktorých uplatňovanie môže mať nezákonný účinok na hospodárske subjekty EÚ. Tieto ustanovenia sú zhrnuté v prílohe. Môže sa to ukázať ako mimoriadne užitočné pre malé a stredné podniky (MSP) vzhľadom na to, že majú obmedzenejšie zdroje na zisťovanie, ktoré uvedené extrateritoriálne právne predpisy môžu mať vplyv na ich činnosti, a môžu byť napríklad schopné poskytnúť Komisii príslušné informácie podľa článku 2 ods. 1 (pozri otázku č. 1).

10. Kto je zodpovedný za vykonávanie nariadenia o blokovani? Sú členské štáty povinné stíhať možné porušenia nariadenia o blokovani?

Orgány členských štátov sú zodpovedné za implementáciu nariadenia o blokovani vrátane prijatia a vykonávania sankcií za možné porušenie vo svojom právnom poriadku. Tieto pokuty sú stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch, a preto sú v jednotlivých členských štátoch odlišné. Napriek ich rozdielom však všetky pokuty musia byť účinné, primerané a odrádzajúce (článok 9).

Členské štáty zároveň zabezpečia, aby sa režim nariadenia o blokovani presadzoval, a to aj uplatňovaním týchto sankcií podľa potreby a vhodnosti, v súlade s ich vnútroštátnymi postupmi.

11. Akú úlohu má Európska komisia?

V súvislosti s nariadením o blokovani má Európska komisia tieto hlavné úlohy:

- zmena zoznamu extrateritoriálnych sankcií v prílohe k nariadeniu o blokovani prostredníctvom delegovaných aktov (článok 1 ods. 2),
- získavanie informácií od hospodárskych subjektov EÚ o možných prípadoch uplatňovania zoznamu právnych predpisov s extrateritoriálnym účinkom (článok 2),
- udeľovanie povolení hospodárskym subjektom EÚ za osobitných a riadne odôvodnených okolností, keď je potrebné úplne alebo čiastočne splniť uvedené extrateritoriálne sankcie, aby sa zabránilo vážnemu poškodeniu ich záujmov alebo záujmov Únie, a prijatie kritérií, na základe ktorých sa posúdia žiadosti (článok 5 ods. 2 v spojení s článkom 7 písm. b) ⁽¹⁾, prostredníctvom vykonávacích aktov.

Ďalšie procedurálne úlohy sa uvádzajú v článku 7 písm. a), d), e) a v článku 10.

Okrem toho Komisia vo svojej pozícii strážkyne dohôd dohliada na správne a jednotné vykonávanie právnych predpisov EÚ pod kontrolou Súdneho dvora.

Na získanie ďalších informácií o úlohe Európskej komisie sa obráťte na: relex-sanctions@ec.europa.eu.

⁽¹⁾ Pri vykonávaní týchto úloh Komisii pomáha výbor pre právne predpisy s extrateritoriálnym účinkom uvedený v článku 8 ods. 1 nariadenia o blokovani. Tento výbor je zložený zo zástupcov členských štátov.

ODDIEL 2: ODŠKODNENIE**12. Aké druhy škody si môžu hospodárske subjekty EÚ nahrádzať?**

Podľa článku 6 si hospodárske subjekty EÚ môžu nahrádzať akúkoľvek „škodu vrátane právnych nákladov spôsobených tejto osobe uplatňovaním právnych predpisov špecifikovaných v prílohe alebo opatreniami na nich založenými alebo z nich vyplývajúcimi“. V súvislosti s ochranným cieľom nariadenia o blokovaní je preto rozsah škody, ktorý si môžu nárokovať, veľmi široký.

13. Od koho si hospodárske subjekty EÚ môžu nárokovať náhradu takejto škody? Môžu hospodárske subjekty EÚ podať žalobu na orgány USA s cieľom získať náhradu škody?

Hospodárske subjekty EÚ si môžu nárokovať odškodnenie „od fyzickej alebo právnickej osoby, alebo akejkoľvek inej právnickej osoby, ktorá spôsobila škodu, alebo ktorejkoľvek osoby, ktorá konala v jej mene alebo ako sprostredkovateľ“.

Kto presne bude v jednotlivých prípadoch žalovaný, bude závisieť od špecifik prípadu, od druhu spôsobených škôd, osoby alebo subjektu, ktoré ich zapríčinili, od novej spoločnej zodpovednosti za spôsobenie týchto škôd atď. Rozhodnutie v tejto veci je záležitosťou príslušného súdu (pozri otázku 14). Nie je možné stanoviť *ex ante* a vo všeobecnosti, od koho sa bude odškodnenie nárokovať.

Znenie článku 6 je však veľmi široké, keďže zahŕňa nielen zodpovedné osoby a subjekty, ale aj ich zástupcov, čím umožňuje širší rozsah ochrany hospodárskych subjektov EÚ.

14. Ako si možno nárokovať odškodnenie? Bude Komisia alebo vnútroštátne orgány zasahovať v prospech hospodárskych subjektov EÚ?

Podľa tretieho odseku článku 6 môžu byť škody nahradené na súde. Príslušnosť súdu závisí od špecifik prípadu, od platných pravidiel týkajúcich sa právomoci, vnútroštátnych občianskych poriadkov atď. Tretí odsek článku 6 sa spravidla týka pravidiel zakotvených v Bruselskom dohovore o právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach⁽¹⁾ (ďalej len „Bruselský dohovor“).

V poslednom odseku článku 6 sa okrem toho stanovuje, že odškodnenie môže nadobudnúť formu zabavenia alebo predaja aktív, ktoré sú vlastníctvom fyzických alebo právnických osôb alebo subjektov, ktoré škody spôsobili, alebo ich sprostredkovateľov či akejkoľvek osoby konajúcej v ich mene v Únii, a to vrátane akcií, ktoré môžu byť vlastníctvom spoločností zriadených v Únii. Odškodnenie bude bez toho, aby boli dotknuté ostatné dostupné prostriedky a v súlade s uplatniteľným právom.

15. Čo stanovuje Bruselský dohovor?

Nariadenie o blokovaní bolo prijaté v roku 1996. Odkaz na Bruselský dohovor uvedený v jeho článku 6 sa teraz vykladá ako odkaz na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach⁽²⁾.

Podľa článku 68 toto nariadenie nahrádza medzi členskými štátmi Bruselský dohovor z roku 1968, s výnimkou území členských štátov, na ktoré sa vzťahuje územná pôsobnosť dohovoru a ktoré sú vylúčené z pôsobnosti nariadenia podľa článku 355 ZFEÚ.

Toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu, ale nevzťahuje sa na zodpovednosť štátu za konanie a opomenutie pri výkone štátnej moci.

ODDIEL 3: OPRÁVNENIA**16. Kedy môžu hospodárske subjekty EÚ požiadať o oprávnenie podľa článku 5 ods. 2 nariadenia o blokovaní?**

V článku 5 ods. 2 nariadenia o blokovaní sa hospodárskym subjektom EÚ umožňuje požiadať o oprávnenie na dodržiavanie zoznamu právnych predpisov s extrateritoriálnym účinkom, ak by nedodržanie spôsobilo vážne poškodenie ich záujmov alebo záujmov EÚ.

⁽¹⁾ Text odkazuje na dohovor z roku 1968; odkaz by sa však mal chápať ako odkaz na Dohovor z roku 2007, ktorý ho nahrádza: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:22007A1221\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:22007A1221(03))

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 351, 20.12.2012, s. 1.

Napriek tomu, že sa v nariadení o blokovanií neurčuje, čo znamená „vážne poškodenie“, je zrejmé, že nie každá ujma či škoda, ktoré hospodárske subjekty EÚ utrpeli, im dáva právo na získanie oprávnenia. Vyplyva to z faktu, že Únia neprijíma skutočnosť, že by sa správanie hospodárskych subjektov EÚ na jej území malo riadiť zoznamom právnych predpisov s extrateritoriálnym účinkom a takáto možnosť zostáva výnimkou.

Ako je vysvetlené v odôvodnení 9 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2018/1101⁽¹⁾, žiadosti o oprávnenie sú vhodné, keď sa konanie, na ktoré chce žiadateľ získať oprávnenie, zakladá na uvedených extrateritoriálnych právnych predpisoch alebo je nimi určované. Bude na žiadateľovi, aby určil, či je to tak. Postup žiadosti o oprávnenie by hospodárske subjekty EÚ nemali používať na to, aby od Komisie získali súhlasné stanovisko („letter of comfort“) alebo potvrdenie, že ich obchodné rozhodnutia sú v súlade s nariadením o blokovaní. Ďalšie informácie o obchodných rozhodnutiach v súvislosti s nariadením o blokovaní sa nachádzajú v otázke 5.

17. Čo musia hospodárske subjekty EÚ preukázať, aby získali oprávnenie?

Podľa článku 3 ods. 2 a 3 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2018/1101 musia hospodárske subjekty EÚ, ktoré žiadajú o oprávnenie, aspoň vysvetliť, ktoré ustanovenia uvedených extrateritoriálnych právnych predpisov potrebujú dodržať a čo presne chcú vykonávať. Je takisto na nich, aby preukázali, prečo a ako by nedodržanie uvedených extrateritoriálnych právnych predpisov vážne poškodilo ich záujmy alebo záujmy Únie, čo by zdôvodňovalo potrebu odchyliť sa za osobitných a riadne odôvodnených okolností od pravidla stanoveného v nariadení o blokovaní. Musia sa predložiť primerané dôkazy. Primeranosť dôkazov bude závisieť od špecifik každého prípadu. Komisia však na základe získaných skúseností zväži, či je vhodné vypracovať vzory alebo kontrolné zoznamy na predkladanie dôkazov na podporu najčastejšie používaných odôvodnení.

Žiadosť o oprávnenie môže byť podaná jedným hospodárskym subjektom EÚ samostatne alebo viacerými hospodárskymi subjektmi EÚ spoločne, pokiaľ sú ich záujmy dostatočne homogénne. V prípade skupinových podaní však musí mať Komisia možnosť jednotlivo posúdiť, či by pri nedodržaní vymenovaných extrateritoriálnych právnych predpisov došlo k vážnemu poškodeniu individuálnych záujmov každého zo žiadateľov alebo Únie.

18. Kto môže hospodárskym subjektom EÚ udeliť oprávnenie na dodržiavanie zoznamu právnych predpisov s extrateritoriálnym účinkom? Ako sú zapojené členské štáty?

Komisia podľa článku 5 ods. 2, článku 7 písm. b) a článku 8 udeľuje tieto oprávnenia s pomocou výboru pre právne predpisy s extrateritoriálnym účinkom. Oprávnenia sa udeľujú na základe kritérií stanovených rovnakým spôsobom. Tieto kritériá sú stanovené vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2018/1101. Komisia bude kritériá podrobovať preskúmaniu. Ak Komisia na základe skúseností z vybavovania žiadostí o oprávnenie usúdi, že sú potrebné zmeny, prijme primerané opatrenia.

Výbor pre právne predpisy s extrateritoriálnym účinkom sa skladá zo zástupcov všetkých členských štátov a pomáha Komisii pri plnení jej úloh súvisiacich s oprávneniami prostredníctvom tzv. „komitologického postupu“.

Podľa článku 3 ods. 5 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2018/1101 Komisia informuje Výbor pre právne predpisy s extrateritoriálnym účinkom hneď, ako dostane žiadosť o oprávnenie.

19. Ako môžu hospodárske subjekty EÚ požiadať o oprávnenie a ako dlho trvá, kým dostanú od Európskej komisie odpoveď?

Žiadosti o oprávnenie by sa mali predkladať Komisii písomne buď poštou (European Commission, Service for Foreign Policy Instruments EEAS 07/99, B-1049 Brussels, Belgium) alebo e-mailom (EC-AUTHORISATIONS-BLOCKING-REG@ec.europa.eu).

Komisia sa bude usilovať žiadosti spracovať a odpovedať žiadateľovi čo najrýchlejšie, ale čas na to potrebný bude závisieť od viacerých faktorov, ako je zložitosť prípadu, úplnosť predložených žiadostí a poskytnutých dôkazov, včasná reakcia žiadateľa na dodatočné žiadosti Komisie, objem prijatých žiadostí, čas, ktorý Výbor pre právne predpisy s extrateritoriálnym účinkom potrebuje na vypracovanie svojho stanoviska k danému prípadu, alebo potreba prekladu.

20. Aký má oprávnenie účinok?

Žiadosť o oprávnenie nemá odkladný účinok. Oprávnenie vo forme vykonávacieho rozhodnutia Komisie nadobúda účinnosť dňom jeho oznámenia žiadateľovi. Na hospodárske subjekty EÚ sa dovedy vzťahuje povinnosť uplatňovať nariadenie o blokovaní.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 199 I, 7.8.2018, s. 7.

ODDIEL 4: INÉ**21. Aká je situácia amerických dcérskych spoločností v EÚ a dcérskych spoločností z EÚ v USA?**

V podstate existujú tri situácie, ktoré treba posudzovať samostatne:

Ak sú dcérske spoločnosti amerických spoločností v EÚ založené v súlade s právnymi predpismi členského štátu a majú svoje sídlo, ústredie alebo hlavné miesto podnikania v Únii, považujú sa za hospodárske subjekty EÚ. To znamená, že majú všetky práva a podliehajú všetkým povinnostiam vyplývajúcim z právnych predpisov Únie vrátane nariadenia o blokovanií.

Do kategórie podľa predchádzajúceho odseku nepatria pobočky amerických spoločností v Únii, pretože nemajú vlastnú právnu subjektivitu, ale sú súčasťou svojej materskej spoločnosti. Nepovažujú sa za hospodárske subjekty EÚ. Preto nepodliehajú nariadeniu o blokovanií.

Dcérske spoločnosti spoločností z EÚ v USA podliehajú právnym predpisom, podľa ktorých boli zriadené, čo sú väčšinou právne predpisy USA. Preto sa nepovažujú za hospodárske subjekty EÚ a nepodliehajú nariadeniu o blokovanií. Napriek tomu ich materská spoločnosť zriadená v Únii je hospodárskym subjektom EÚ a ako taká podlieha ustanoveniam nariadenia o blokovanií.

22. Vzťahuje sa nariadenie o blokovanií na štátnych príslušníkov EÚ, ktorí sú rezidentmi krajín mimo EÚ, vrátane USA?

Áno, na štátneho príslušníka členského štátu usadeného mimo Únie sa nariadenie o blokovanií vzťahuje tiež (pozri otázku č. 2).

23. Môžu hospodárske subjekty EÚ požiadať o licenciu z USA na oslobodenie od uplatňovania zoznamu extrateritoriálnych sankcií?

Nie. Požiadanie orgánov USA o individuálnu licenciu na udelenie odchýlky/oslobodenia od zoznamu právnych predpisov s extrateritoriálnym účinkom by znamenalo ich dodržiavanie. Vlastne by to automaticky naznačilo uznanie právomoci USA nad hospodárskymi subjektmi EÚ, ktoré by mali podliehať právomoci EÚ/členských štátov.

Hospodárske subjekty EÚ predsa len môžu podľa článku 5 ods. 2 nariadenia o blokovanií požiadať Komisiu, aby ich oprávnila na požiadanie o túto licenciu od orgánov USA.

Komisia však za dodržiavanie zoznamu právnych predpisov s extrateritoriálnym účinkom nepokladá jednoduché usilovanie sa o rozhovory s orgánmi USA v záujme toho, aby hospodárske subjekty EÚ zistili ich presný rozsah, ako ich môžu ovplyvniť a či ich nedodržanie môže viesť k vážnemu poškodeniu ich záujmov v zmysle článku 5 ods. 2. Tieto rozhovory by mohli predchádzať žiadosti hospodárskeho subjektu EÚ o oprávnenie od Komisie v súlade s vyššie uvedeným článkom bez toho, aby na ich uskutočnenie bolo nutné oprávnenie.
